

VOX POPULI

- ANKETA O AKTUELNOSTIMA I RADU INICIJATIVE ZA POŽEGU –

Oktober, 2020.

O anketi

Istraživanje je vršeno u periodu od 25. do 28. oktobra putem onlajn upitnika sastavljenog od 11 pitanja. Uzorak obuhvata 150 pratilaca rada Inicijative za Požegu¹, a poziv je objavljen na fejsbuk stranici Inicijative i putem mejling liste. Anketa je bila anonimna i obuhvatala je uglavnom stanovnike opštine Požega i simpatizere Inicijative, ali i druge zainteresovane građane. Pitanja su bila zatvorenog tipa (na zaokruživanje), uz mogućnost dopisivanja odgovora u većini slučajeva.

Informacije o uzorku:

Pol: 55% muški i 45% ženski.

Mesto stanovanja: grad 70%, prigradsko naselje 13% i selo 17%.

Godine: od 18 do 29 godina 19%, od 30 do 39 godina 26%, od 40 do 49 godina 31%, od 50 do 59 19% i od 60 godina i više – 4%.

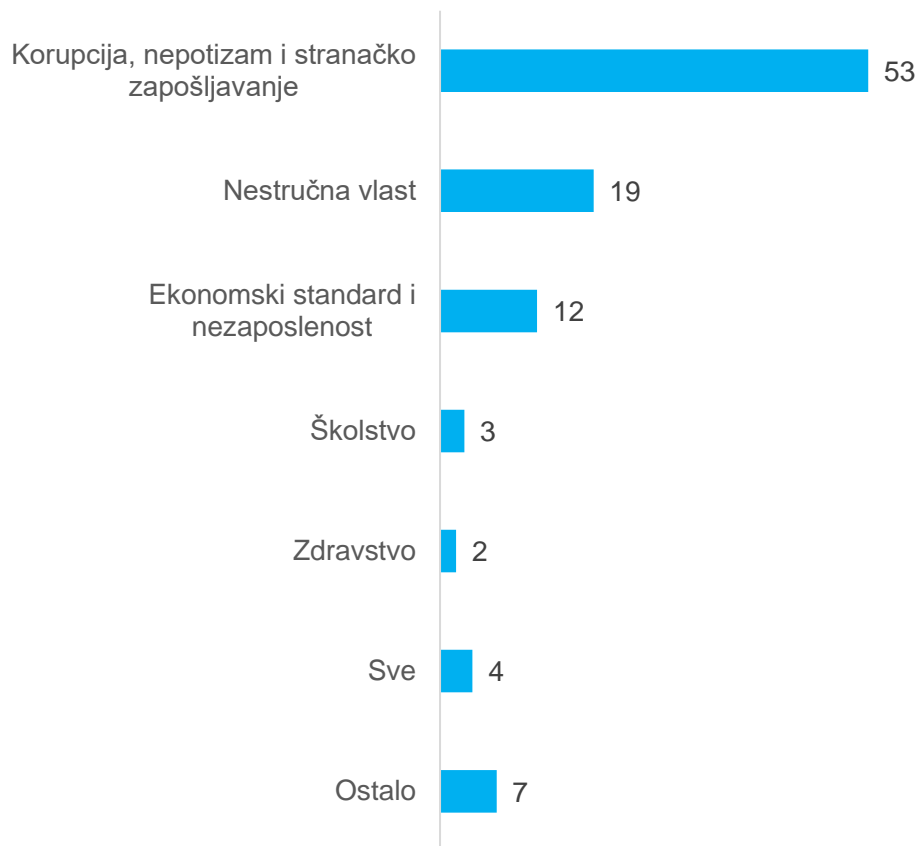
---

¹ Anketa nije obuhvatala opštu populaciju, već kako je naglašeno – pratiocima rada (ali ne nužno i simpatizere) Inicijative za Požegu. S obzirom na (ne)reprezentativnost i veličinu uzorka, nalazi se ne mogu predstaviti kao pouzdano istraživanje javnog mnjenja za teritoriju i populaciju cele opštine Požega.

Najveći izazov za Srbiju i Požegu

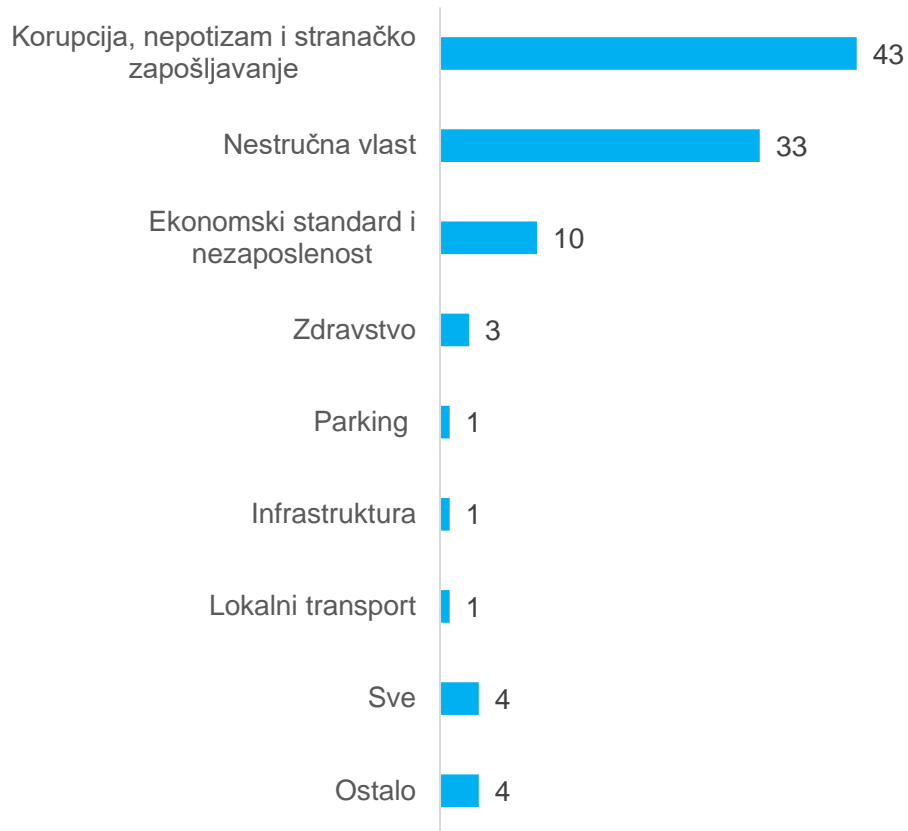
Ispitanici su najpre odgovarali na pitanje šta je najveći problem u Srbiji – nešto više od polovine njih (53%) je navelo korupciju, nepotizam i stranačko zapošljavanje. Drugi problem po broju odgovora je nestručnost vlasti (19%), a treći – ekonomski standard i nezaposlenost (12%). Nešto manje je odgovora da su to školstvo (3%) i zdravstvo (2%), a 4% ispitanika je navelo da je sve problem, iako to nije bila ponuđena opcija. Preostalih 7% ispitanika navelo je neke druge odgovore (sistem, Vučić, nestručnost i nemoral vlasti i opozicije, medijska blokada...).

Grafikon 1 – Šta je, po Vama, najveći problem u Srbiji? (%)

Kada je u pitanju najveći problem za Požegu, ispitanici su davali slične odgovore. Ponovo je najviše ispitanika odgovorilo da su to korupcija, nepotizam i stranačko zapošljavanje (43%). Ipak, nešto više je onih koji su u odnosu na republički nivo istakli nestručnost vlasti – taj odgovor navela je trećina ispitanika. Na trećem mestu se i ovde nalaze ekonomski standard i nezaposlenost, što je odgovor svakog desetog ispitanika. Nešto je manje onih koji su naveli zdravstvo (3%) i tipične lokalne teme – parking, infrastrukturu i lokalni transport (po 1%). I ovde je 4% ispitanika koji su dopisali odgovor da je sve problem, dok je ostalih odgovora ukupno 4% (urbanizam, sistem, Vučić, nekvalifikovanost zaposlenih u opštini...).

Grafikon 2 – Šta je, po Vama, najveći problem u Požegi? (%)

Analiza:

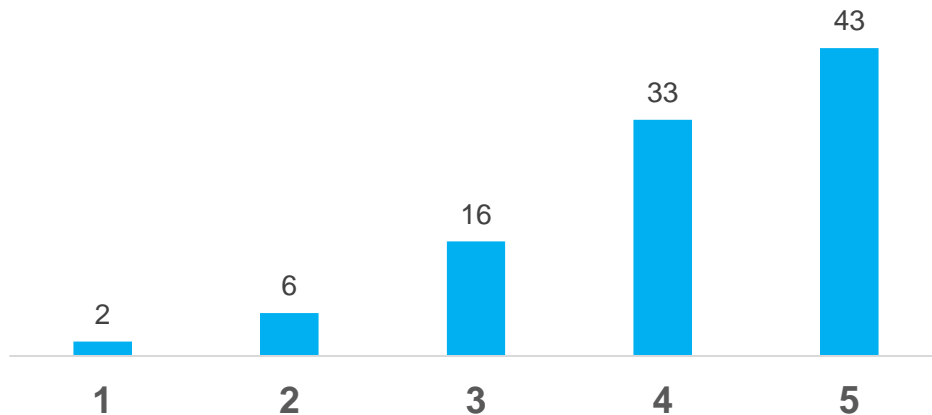
Može se reći da se percepcija problema u Požegi na snažan način preslikava i kada je u pitanju percepcija problema za celu Srbiju. Nedavno iskustvo sa hapšenjem starog rukovodstva opštine i afere koje su nastavile da potresaju Požegu sa novim rukovodstvom je rezultiralo naglašavanjem korupcije, nepotizma i stranačkog zapošljavanja kao najvećeg problema ne samo u opštini, već i u celoj zemlji. Dok se nestručnost vlasti pojavljuje kao drugi odgovor na oba nivoa, ona je za 14% viša za Požegu nego za republiku, što je takođe odraz nepoverenja u lokalno rukovodstvo. Interesantno je da su ove pojave zasenile i probleme koji se obično javljaju kao značajne, kao što je ekonomija.

Rad Inicijative za Požegu

Ispitanici su ocenjivali rad Inicijative za Požegu školskim ocenama od 1 do 5. Odgovori ukazuju na jasan šablon – najviše je ocena 5 (43%), a procenat sa svakom nižom

ocenom opada. Tako, trećina ispitanika dala je ocenu 4, 16% osrednju ocenu 3, 6% ocenu 2 i svega 2% ocenu 1. Prosečna ocena je 4.08.

Grafikon 3 – Kako biste ocenili rad Inicijative za Požegu? (%)

Analiza:

Mada je najviše onih koji su sveukupni rad Inicijative za Požegu ocenili sa najvišom ocenom, treba primetiti da je značajan broj ljudi, a verovatno i simpatizera davao ocene 4 i 3. To ukazuje ne samo na postojanje prostora za unapređenje rada, već i da su prijatelji i saborci Inicijative realni i kritički orijentisani prema društvenoj stvarnosti, ali i prema „svojima“, što je ohrabrujuća i dugoročno bitna stavka za dalji razvoj i kontrolu rada Inicijative.

Najveći broj ispitanika, oko jedne trećine, istakla je borbenost i oštro kritikovanje vlasti kao najveću prednost Inicijative za Požegu. Preostala četiri odgovora su navedena od približno sličnog procenta ispitanika – javni nastup i komunikaciju sa javnošću je kao glavnu prednost Inicijative istaklo 16% ispitanika, nekompromitovanost ljudi navelo je 15% ispitanika, isto toliko istaklo je nezavisnost od drugih političkih aktera, dok je 13% saopštilo da su teme kojima se Inicijativa bavi njena najjača strana. Rad na terenu je istaklo svega 1% kao glavnu prednost, dok je preostalih 5% ispitanika navelo neke druge odgovore.

Grafikon 4 – Šta smatrate za najveću prednost Inicijative za Požegu (%)

Kada je u pitanju najveća mana Inicijative za Požegu, najviše ispitanika (oko trećine – 34%) istakla je nedostatak aktivista. Oko petine (21%) istakla je nedovoljan rad na terenu, dok je po 11% ispitanika navelo neiskustvo, preveliku odvojenost od drugih opozicionih aktera i nedostatak novca. Javni nastup i komunikaciju sa javnošću kao najveću manjkavost Inicijative vidi 3% ispitanika. Ostali odgovori spadaju u preostalih 9% (neadekvatno bavljenje problemima „malih ljudi“, sukobi, otežano donošenje odluka...).

Grafikon 5 – Šta smatrate za najveću manu Inicijative za Požegu? (%)

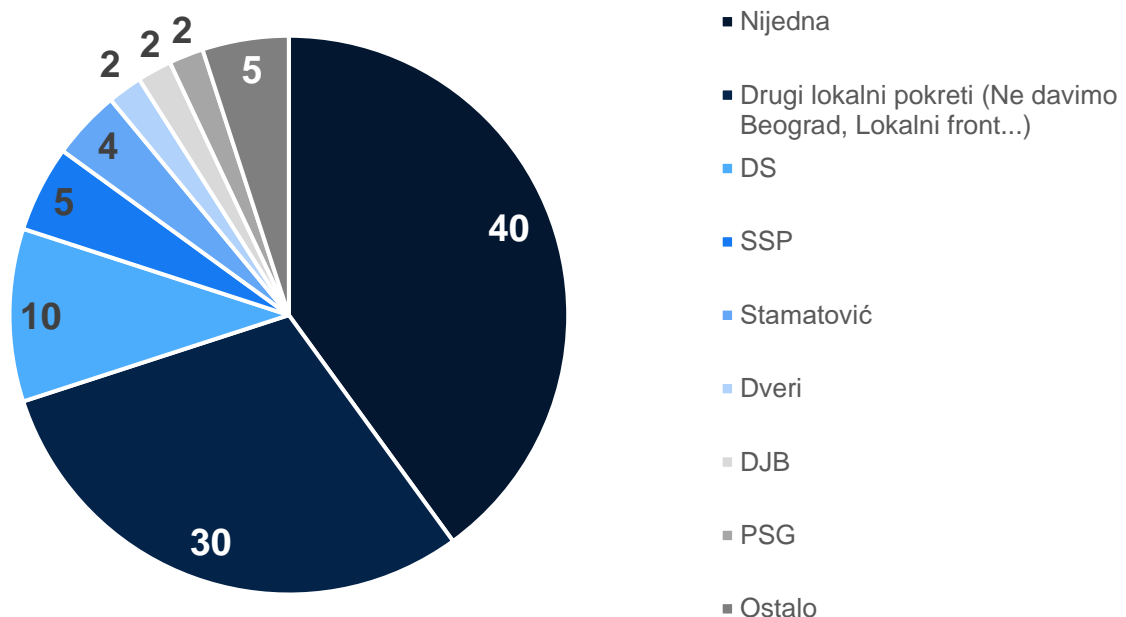

Analiza:

Pratiocima rada Inicijative se naročito dopada borbenost i oštra kritika vlasti, što je pohvalno za samu Inicijativu u kontekstu percepcije velike raširenosti korupcije i nesposobnosti vlasti, ali i u kontekstu opšte oslabljenosti opozicije. Sa druge strane, najveći nedostatak Inicijative, prema ispitanicima, jeste nedostatak aktivista (a ne kredibilitet) što je dobra vest i podstrek za dalje širenje i omasovljavanje organizacije. Za samu Inicijativu će korisna biti i konstruktivna kritika da je potreban veći rad na terenu.

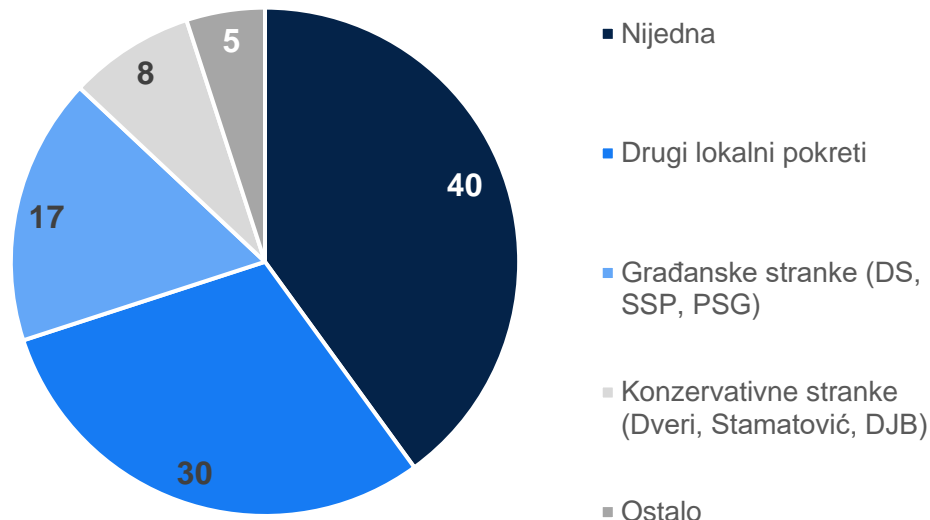
Ispitanici su upitani koja politička opcija im je najbliža, izuzimajući odnos prema Inicijativi za Požegu. Najviše je onih koji su rekli – nijedna (40%). Nešto ispod trećine (30%) navelo je druge lokalne pokrete, kao što su Ne davimo Beograd, Lokalni front i slične. Svaki deseti ispitanik bi se opredelio za Demokratsku stranku. U nešto manjoj meri bi ljudi izuzev Inicijative preferirali Stranku slobode i pravde (5%), Stamatovića (4%), Dveri, Dosta je bilo i Pokret slobodnih građana (po 2%), dok su ostali odgovori u preostalih 5%.

Grafikon 6 – Koja politička opcija Vam je najbliža, izuzev Inicijative za Požegu? (%)

Gledano po političkim (ideološkim) opredeljenjima, ove opcije bi se mogle svrstati u nekoliko kategorija. Pratioci Inicijative su najpre građanski (liberalno ili levo) orijentisani – lokalni pokreti i građanske stranke poput DS, SSP i PSG zajedno čine 47% pratilaca, dok je 8% onih koji su orijentisani nacionalno-konzervativno, gledajući njihove stranačke preferencije. Za one koji ne preferiraju nijednu stranku i preostalih 5% ispitanika teško je utvrditi.

Grafikon 7 – Koja politička opcija Vam je najbliža, izuzev Inicijative za Požegu? Prema političkim porodicama stranaka. (%)

Analiza:

Ovi nalazi se mogu čitati i na drugačiji način: oni koji ne bi odabrali nijednu stranku, zajedno sa onima koji podržavaju ostale lokalne pokrete zajedno čine 70% pratilaca Inicijative. U pitanju su ili ljudi koji su razočarani u stranke i nisu sigurni da li bi mogli ponovo da im veruju ili oni koji se već zbog toga pronalaze u novoj i inovativnoj opciji lokalnih inicijativa koje su nastale i nastaju širom Srbije. Drugim rečima, Inicijativa ima značajan potencijal da okupi ne samo građane različitih ubeđenja, već i apstinente.

Lokalni izbori

Na lokalne izbore 2016. godine izašlo je 75% pratilaca Inicijative, dok jedna četvrtina nije glasala. Za izbore iz 2020. godine se situacija obrnula – oko petine (21%) je izašla na izbore uprkos bojkotu opozicije, dok je 79% ispitanika odgovorilo da nije na izbore izlazilo.

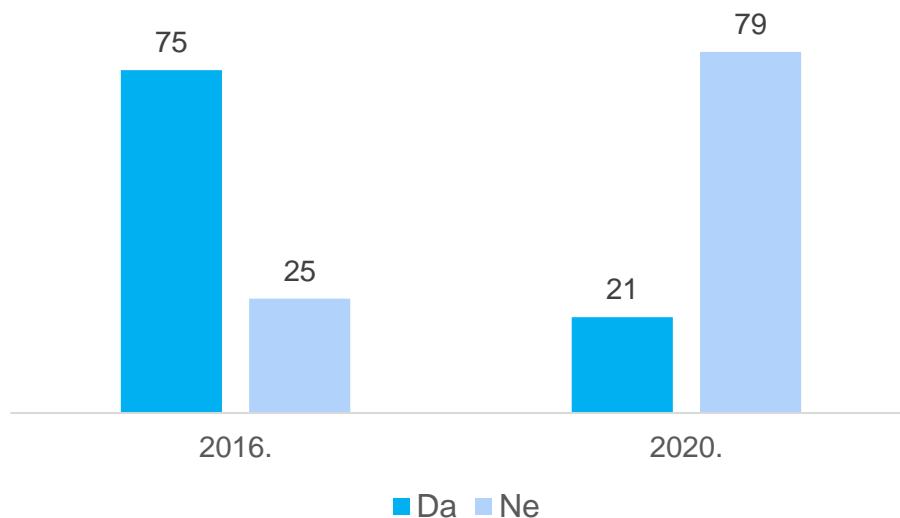
Analiza:

Pratioci rada Inicijative su uopšteno iznadprosečno angažovani u pogledu izbornog učešća, uzimajući u obzir da je opšta izlaznost na izborima 2016. godine iznosila 56%. Kada su u pitanju izbori iz 2020. godine, kampanja bojkota je očigledno dala rezultate

među samim pratiocima Inicijative, mada značajno slabije kada je u pitanju opšta populacija opštine. Ipak, uprkos bojkotu gotovo celokupne opozicije u Požegi, 21% pratilaca rada Inicijative je izašlo na izbore, što govori da je petina snažno uverena da glasanje nema alternativu.

Grafikon 8 – Da li ste glasali na lokalnim izborima 2016. i 2020. godine? (%)

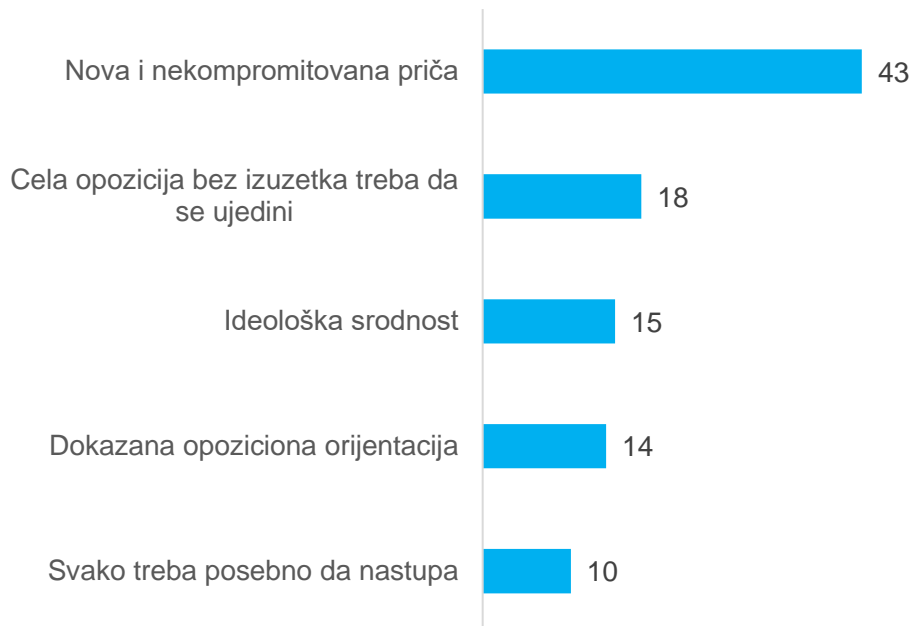

Opoziciona taktika

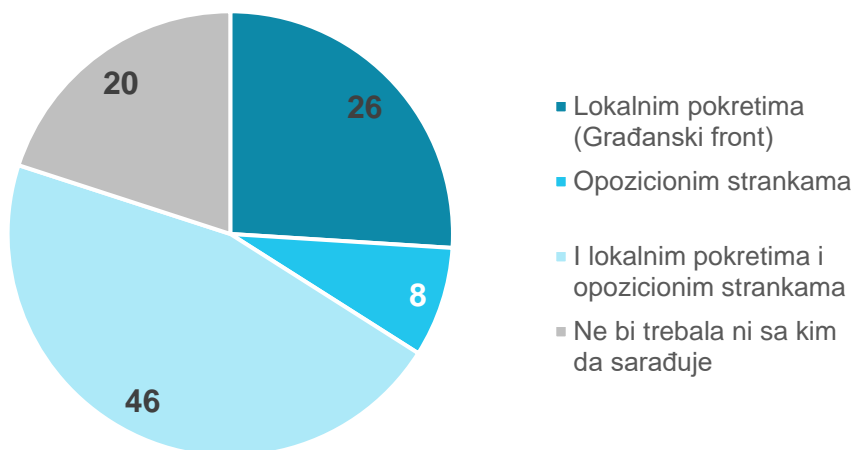
Kada je u pitanju ujedinjenje opozicije u jednoj ili više kolona, najviše ispitanika (43%) bi takav proces podržalo na bazi nove i nekompromitovane priče. Da opozicija bezuslovno i bez izuzetka treba da se ujedini, smatra 18% ispitanika. Ideološku srodnost kao kriterijum za formiranje opozicionih saveza navelo je 15% ispitanika, dokazanu opozicionu orijentaciju 14%, dok je svaki deseti ispitanik mišljenja da svako iz opozicije trebalo da nastupa samostalno.

Da Inicijativa za Požegu treba blisko da saraduje prevashodno sa drugim lokalnim pokretima (Građanskim frontom), smatra oko četvrtine ispitanika (26%). Da bi trebala da bude bliska prevashodno sa opozicionim strankama, mišljenja je 8% ispitanika. Najviše je onih koji smatraju da Inicijativa treba da ima blisku saradnju i sa lokalnim pokretima i sa opozicionim strankama – 46%. Petina ispitanika je pak stava da Inicijativa ne bi trebala blisko da saraduje ni sa kim.

Grafikon 9 – Koji je osnovni kriterijum po kojem bi Vi podržali ujedinjavanje opozicije u jednoj ili više kolona? (%)

Grafikon 10 – Inicijativa za Požegu bi trebala blisko da saraduje sa... (%)

Analiza:

Osobe koje prate rad Inicijative u najvećem broju žele ujedinjavanje na bazi nove i nekompromitovane priče, što je komplementarno sa nalazima da je 70% onih koji bi alternativno podržali druge lokalne pokrete kao nove aktere ili ne bi podržali nikoga, ako se izuzme Inicijativa za Požegu. Ipak, ima i onih koji smatraju da je ujedinjavanje i saradnja potrebna na drugim (ili bilo kojim) osnovama. Dok je ukupno 54% onih kojima je

prihvatljiva saradnja Inicijative sa opozicionim strankama, 46% je onih koji smatraju da blisko treba da saraduje ili samo sa lokalnim pokretima ili čak – ni sa kim, što je takođe komplementarno sa prilično rasprostranjenim nepoverenjem u stranke.

Zaključak

- Ispitanici smatraju da su korupcija, nepotizam i stranačko zapošljavanje najveći problemi i Srbije i Požege.
- Prosečna ocena rada Inicijative za Požegu je 4.08.
- Najveća prednost Inicijative je, prema ispitanicima, borbenost i oštro kritikovanje vlasti, a najveća slabost – nedostatak aktivista.
- Pratioci rada Inicijative u najvećem broju ne bi podržali nijednu političku opciju kao alternativu; oni koji imaju alternativu, pre je nalaze u građanski orijentisanim pokretima i strankama, nego u nacionalno-konzervativnim.
- Ispitanici su u iznadprosečnom procentu glasali na lokalnim izborima 2016. godine i u ispodprosečnom na lokalnim izborima iz 2020. godine.
- Osnova na kojoj bi trebala opozicija da saraduje i ujedinjuje se je prevashodno da to bude nova i nekompromitovana priča.
- Inicijativa za Požegu bi, prema najvećem broju ispitanika, trebala blisko da saraduje prevashodno sa lokalnim pokretima, ali i sa strankama.